

1. BAMIDBAR 30:2-3 – INTRODUCTION TO THE CHAPTER ON OATHS & VOWS

(ב) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל רֹאשֵׁי הַמִּטּוֹת לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק:
(ג) אִישׁ כִּי יָדַר נֶדֶר לַיהוָה אוֹ הִשָּׁבַע שְׁבַע לְאִסֹּר אִסֹּר עַל נַפְשׁוֹ לֹא יַחַל דְּבָרוֹ כְּכֹל הַיֵּצֵא מִפִּי יַעֲשֶׂה:

Moses spoke to the heads of the tribes of the children of Israel, saying: This is the thing the Lord has commanded. If a man makes a vow to the Lord or makes an oath to prohibit himself, he shall not violate his word; according to whatever came out of his mouth, he shall do.

2. Rashi – why mention the Nesi'im?

חלק כבוד לנשיאים ללמדם תחלה ואחר כך לכל בני ישראל; ומנין שאף שאר הדברות כן? תלמוד לומר (שמות ל"ד) "וישב אליו אהרן וכל הנשיאים בעדה וידבר משה אליהם, ואחרי כן נגשו כל בני ישראל". ומה ראה לאמרה כאן? למד שהפרת נדרים ביחיד ממחה, ואם אין יחיד ממחה, מפר בשלשה הדייטות; או יכול שלא אמר משה פרשה זו אלא לנשיאים בלבד? נאמר כאן "זה הדבר" ונאמר בשחוט חוץ (ויקרא י"ז) "זה הדבר", מה להלן נאמרה לאהרן ולבניו ולכל בני ישראל שנאמר "דבר אל אהרן וגו' אף זו נאמרה לכלן (ספרי; נדרים ע"ח):

He gave respect to the princes and taught it to them first, and afterwards to the Children of Israel. How do we know that the other instructions were all done the same way? As it says (Ex. 34) “[And Moses called unto them], and Aaron and all the princes of the congregation returned unto him and Moses spake unto them; and afterwards all the children of Israel came nigh, [and he gave them all the commandments which the Lord had spoken to him in Mount Sinai]”. So why mention it here specifically? Because by specially stating that the laws about vows were taught in the first instance to the princes and afterwards to the Israelites, it intends to teach that the annulling of vows should in the first instance be done by someone who is expert in the Law, and only if there be no such expert, they can be annulled by three ordinary people.

But perhaps this statement does mean that Moses said this only to the princes of the children of Israel (which means nothing about the expert and laymen can be inferred). It says here, “This is the word”, and it says in the passage dealing with “animals slaughtered outside the sanctuary” (Leviticus 17:2) “This is the word”. There it was addressed to Aaron and to his sons and to all the children of Israel, as it is said there, “Speak unto Aaron [and unto his sons and unto all the children of Israel]”. Here too it was addressed to all of them [and the reason why it is stated here is to tell us that the annulling of vows etc., as above] (Sifri Bamidbar 153:1; Nedarim 78a).

3. Ohr Hachayim – understanding the difference between this mitzva and every other mitzva

צריך לדעת מה נשתנית מצוה זו שפרט בה הכתוב ראשי המטות, ור"ל בספרי אמרו לפי שבמאמר החצוצרות הקדים קריאת העדה לנשיאים חש לומר שהעדה קודמת לנשיאים תלמוד לומר אל ראשי וגו' שהם הקודמים. ובמקום אחר (נדרים עח: ב"ב קכ:) אמרו שבא לומר היתר נדרים ביחיד מומחה. וכל זה דרך דרש ואסמכתות. עוד צריך לדעת למה הוצרך לומר המטות לבני שלא היה לו לומר אלא אל ראשי מטות בני ישראל. והיה נראה לומר שנתכוון לדבר בסדר זה שלא תאמר שלא באה המצוה אלא לראשי המטות ישראל לבד לזה אמר אל ראשי המטות לבני ישראל, וכאילו אמר לזה ולזה, והגם שלא אמר ולבני, הרבה מקראות מדברים בסדר זה כדרך אומרו (שמות א) ראובן שמעון וגו' וכאילו אמר ושמעון:

What is so different about this commandment that the chiefs of the tribes are singled out? The Sages in Sifri claim that in connection with the trumpets (Num. 10:3) the congregation was mentioned before the leaders, and Moses was afraid that this would be misinterpreted to mean that the congregation-at-large took

precedence over the princes, so it says "heads of the tribes" first, so that we know they take precedence. Elsewhere, in Nedarim 78 & Bava Batra 120, we are told that the reason the heads of the tribes are mentioned here was to hint that vows may be dissolved by a lone judge if he is an expert.

However, these ideas are all strictly allegorical. We also need to understand why the Torah writes "Hamatot Livnei", when it should have said "Roshe Hamattot Bnei Yisrael"? We must assume that the reason for the extra letter is to avoid a misunderstanding. Had the Torah not written "Livnei" we might have thought that the legislation was aimed only at the leaders. By writing the extra letter the Torah ensured that we would understand the legislation as applying to the leaders of the people as well as to the nation at large. And even though the letter "vav" is missing at the beginning of the word "Livnei" [i.e. VeLivnei] -- in front of is not significant as the Torah omits that letter frequently, such as "Reuven Shimon" (Ex. 1) and it's as if it said "VeShimon".

אלא שראיתי ברייתא (שם) וזה לשונם תניא יכול שלא אמר משה פרשה זו אלא לנשיאים בלבד נאמר כאן זה הדבר ונאמר בשחוטאי חוץ (ויקרא יז) זה הדבר מה להלן וכו' אף זו נאמרה לכלן. אם כן אין משמעות אומרו לבני ישראל ולבני ישראל שהרי הוצרכו בברייתא להוכיח מגזירה שוה. וכבר אמרו רז"ל (כריתות ה.) וזה לשונם לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך וכו'.

But I found a Baraita in Bava Batra 120 which goes as follows: "I might have thought that Moses said this paragraph only to the princes; so, to prevent me from thinking this, the Torah wrote זה הדבר - this is the thing, etc.' We have the same expression in Lev. 17:2. Therefore, seeing as זה הדבר which appears there applies to everyone, here too it is said to everyone. In which case, why did the Torah have to add the words לבני ישראל or לבני ישראל to our verse? Clearly the Baraita did not understand the words לבני ישראל to mean that the legislation applied to the entire people, otherwise why would it have bothered to prove this indirectly by using the textual analogy of זה הדבר in both instances? Moreover, the Talmud in Keritot 5 told us never to treat a גזרה שוה lightly.

עוד צריך לדעת כוונת אומרו "לאמר". כי למי יאמרו בני ישראל? ואם הכוונה היא שראשי המטות יאמרו לבני ישראל, היה לו לומר "לאמר לבני ישראל". עוד אומרו "זה הדבר" מה בא למעט בתבית "זה"?

We also need to understand the meaning of the word לאמר. To whom were the Israelites to convey this legislation? If the Torah meant that the heads of the tribes were supposed to convey this legislation to the Israelites the Torah should have written לאמר לבני ישראל! Furthermore, what precisely did the Torah want to exclude by using the word זה in זה הדבר?

אכן יתבאר הכתוב בהקדים מאמרם ז"ל שאמרו (חגיגה י.) וזה לשונם היתר נדרים פורחים באויר... ויש להעיר למה עשה ה' ממצוה זו סדר זה מה שלא עשה כן בכל התורה. שכל דבר ודבר כתוב יושר, וזו פורחת באויר.

I believe that we can understand our verse by first recalling Chazal's statement in Chagigah 10. The Talmud says there: "the whole legislation of cancelling vows is like something which flies in the air (i.e. it has no firm basis)." If so, we must investigate why the Torah treated this legislation so differently from any other legislation. While all other legislation has been spelled out clearly in the written Torah this legislation is "left hanging in the air?"

אכן הטעם הוא כי לא רצה ה' שיהיה כתוב לעין כל אדם שהנדר והשבועה ישנה בהיתר. שבזה ילזלו בנדרים ובשבועות, ולזה נתחכם ה' והעלים הדבר ומסר ההתר לגדולי ישראל שהם ידעו ויבחינו חילוקי המשפטים שבהתר. אבל בפני כל ההמון יהיו נעולי דלת לקיים כל נדר וכל שבועה. כאומרו לא יחל וגומר ככל היוצא מפיו וגו'. וזה הוא שיעור הכתוב וידבר משה אל ראשי המטות שהם גדולי ישראל המצוה בשלימות. אבל לבני ישראל לאמר "זה הדבר". פירוש כי לבני ישראל בכללות לא יאמר להם מהדיבור הנאמר לראשי המטות אלא "זה הדבר" ולא הפורח באויר שנאמר בעל פה לראשי המטות. ובזה נתיישבו כל הדקדוקים:

I believe the reason is simple. God did not want it to be too explicit and say that vows and oaths undertaken by an Israelite could be cancelled. This would lead to oaths and vows being treated lightly. God therefore used a clever idea and omitted the matter of annulling vows, only going into the detail of this dispensation with the greatest people of the nation, who understand and appreciate the complexities of the laws of annulment. But as far as the average Jew was concerned, the doors to annulment should remain closed in order to encourage them to fulfil all of their oral undertakings. As it says: **לא יחל דברו** he must not break his word, and "he must fulfil practically all that he has undertaken orally." The flow of the verse is as follows: "Moses spoke to the heads of the tribes and outlined the entire legislation to them. But to the rest of the children of Israel he only conveyed: **זה הדבר**. In other words, to the people in general don't tell them anything about the instruction given to the leaders of the tribes. Just this one thing [that they must honour vows and oaths and never to fail to observe them] and not something that is "flying in the wind"; while the tribal heads were given information "by heart". This explanation solves all the questions we raised earlier.

או ירצה על זה הדרך אל ראשי המטות באה המצוה, ולבני ישראל לאמר פירוש כי הנודר והנשבע מבני ישראל יבא ויאמר לראשי המטות והם יגידו למו את שישנו בבל יחל ואת שישנו בהתרה כפי ההלכות שבאו במשפט זה:

Another approach to the verse could be this: The heads of the tribes were given the mitzva, and the Israelites were told to honour their oral undertakings, and to turn to the tribal heads in the event they had some problem in fulfilling their vows. The latter would then inform them if their specific vows could be annulled or not.

ואם תאמר לכל הדרכים הרי הוזכרו גם בני ישראל במצוה זו ולמה הוצרכו ר"ל ללמוד הדבר כנזכר, יש לומר שלא הוצרכו לדון בגזירה שוה, אלא לומר שמשם אמר הדברים מפיו לישראל, אבל להודעת המצוה לישראל לא הוצרכו לגזירה שוה, וזה הוא מה שדקדקו לומר יכול שלא אמר משה פרשה זו אלא לראשי המטות, ולא אמרו יכול שלא נאמרה פרשה זו אלא לראשי המטות, שאז תהיה הכוונה שלא נאמרה כל עיקר:

Having read all this you may wonder why our sages had to bother with a **שוה גזרה** seeing that the Torah explicitly used the words: "to the children of Israel?" The answer is that the **שוה גזרה** really was not needed except to tell us that Moses personally said these things to Israel. As to the announcement of the legislation itself, **שוה גזרה** was needed. This is what the sages meant with the statement "You might have thought that Moses personally related this legislation only to the heads of the tribes..." Then the intention would have been that it was not said properly at all.

עוד יש לומר שזולת גזירה שוה שהודיעה שמצוה זו נוהגת בישראל הייתי יכול לפרש אומרו לבני ישראל כאלו אמר של בני ישראל ויהיה הדבר שקול, ואחר שבאה גזירה שוה שהצדיקה המצוה גם בישראל אנו מישבים הכתוב בדרך האמור. ואין להקשות לפי מה שפירשנו זה הדבר שבא למעט שלא יאמר לכל שהנדרים ניתנים בפה והרי צריכה זה הדבר לגזירה שוה, כי הגזירה שוה גמר לה מתיבת הדבר ופירושינו הוא מתיבת זה לבד הגם שהיה אומר זה אשר צוה ה':

Another possible reason why the **שוה גזרה** was needed may be that without it I would have understood the words **לבני ישראל** as a continuation of the words **אל ראשי המטות** as if the Torah had written: "Moses spoke to the heads of the tribes of the children of Israel." The **שוה גזרה** of **זה הדבר** ensures that we understand the words **לבני ישראל** correctly. Do not ask that we ourselves have explained the word **זה** as restrictive, telling us that only part of the legislation was revealed directly to the Israelites. The understanding of the **שוה גזרה** is not based on the common word **זה** but on the common word **הדבר** which is not restrictive. Our earlier explanation is based on the word **זה** alone.

ובדרך רמז יתבאר אומרו לבני ישראל לאמר זה הדבר על פי מה שאמרו ר"ל (מ"ר כאן) וזה לשונם לעולם יהיה אדם זהיר בנדרים אלף עיירות היו לו לינאי וכו', הרי שהגם שהיו מקיימין שבועתן נענשו, ואמר הכתוב כאן כי יש נדרים ושבועות שצוה ה' אותם, והוא אומרו לבני ישראל לאמר אין לאמר אלא גילוי עריות (סנהדרין נו:): פירוש לחשש העריות זה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור נדר וגו', ודקדק לומר איש לרמוז לתגבורת ניגוד התאוה כאומרם ז"ל (רות רבה פ"ו) בפסוק חי ה' שכבי וגו' שנשבע ליצרו, וכן אמרו (חגיגה י.) בפסוק נשבעתי ואקיימה לשמור וגו' כי מצוה לישבע ליצרו:

A moral/ethical approach to this whole matter would read the words **לאמור זה הדבר** together. This would reflect a teaching in Bamidbar Rabbah 22:1 where we are told to be very careful with keeping vows and oaths.... The example quoted in the Midrash has someone swear to his friend that he would consume a certain amount of food and drink in a certain place. Both parties went to that place and the one who had sworn the oath consumed the requisite amount of food and drink. A short while later all his donkeys died. The moral lesson to be derived from this is that if God is so particular about a true but unnecessary oath which a person swears, how much more particular will He be if someone perjures himself. In our passage the Torah goes on record that there are certain vows and oaths that God commands people to swear, i.e. **לאמור זה הדבר** "to utter this word."

לאמור - according to Sanhedrin 56 the word **לאמור** is a reference to **ערויות גלוי** sexual immorality.... In verse three the Torah uses the word **איש** to hint that "a man" who is able to control his carnal urges should employ the legislation of making vows to help him resist the evil urge to sexually engage with those forbidden to him. In other words, the vow entered into by a Nazirite who wants to reinforce his resolution to resist sexual temptation, is acceptable to God.

4. Alshich

וידבר משה אל ראשי המטות וכו' ראוי לשים לב למה לא נאמר כאשר בכל התורה וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל וכו'. ואם הוא הזכירו הראשים לומר כי יחיד מומחה מתיר יאמר דבר אל ראשי המטות וכו'. ועוד אומרו לבני ישראל והי' לו לומר אל ראשי המטות ואל בני ישראל. וגם מה ענין אומרו לשון זה הדבר וכו' ולא סיפר הצווי וידוע הוא אשר דברו ה' שיוורה באומר זה הדבר הוא אשר צוה ה' ולא באופן אחר. ועוד כפל אומרו ידור נדר השבע שבועה לאסר אסר.

אך לפי הפשט זולת דרשות רז"ל על פי הדין. יאמר הנה דרך המון עם ליטבע ולנדור מתוך כעס וכיוצא באופן שלא לשם שמים הם עושים ולא נדרי צדיקים יקראו ועל כן שמעון הצדיק לא אכל מאשם נזיר אם לא מאחד מן הדרום שעל שבא יצרו להתגבר עליו נדר בנדיר. על כן אמר משה אל ראשי המטות שהם חכמיהם וגדוליהם ומנהיגיהם יזהירו על הדבר ותהיה שומה בפיהם איש את שבטו לאמר להם אל יעלה על רוחם כי טוב בעיני ה' הרבות בנדרים כי אדרבה כל הנודר כאלו בנה במה. וטוב לגבר שלא ידור זולתי על אחת משתי בחינות. או לה' כעובדא דשמעון הצדיק שהיה להכניע יצרו לידבק בה' שאוסר עצמו בנדר על היין וכיוצא בו. או בחינה שנית והיא אם בא יצרו להחטיו או ישבע שלא לעשות הדבר ההוא כמש"ל כי בן עשו יוסף ובעז שנשבעו ליצרם והוא מאמר דוד נשבעתי ואקימה לשמור וכו'. וזה יאמר וידבר משה אל ראשי המטות וחכמיהם ומה דבר להם הלא הוא לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר צוה ה' שלבני ישראל יזהירו לאמר להם אל יעלה על רוחכם כי חפץ ה' ברבוי נדרים כ"א זה הדבר אשר צוה ה' איש כי ידור יהי' נדר לה' שהוא לידבק בה' בהכניע יצרו כעובדא דשמעון הצדיק וכן בחינה שנית שאם ישבע תהיה שבועה לאסור אסר על נפשו שהוא לאסור מה שהוא כבר איסר על נפשו שהוא ליטבע ליצרו שלא יעשה איסור שכבר נאסר עליו למען החזיק את יצרו הטוב את נפשו נגד היצ"הר לבלתי עשות הדבר הרע ההוא ועם כל זה טוב מזה ומזה שלא יזדקק לנדר ושבועה כי אם שלא יחל דברו בלי שבועה שאמר לעשות הטוב כי אם כל היוצא מפיו יעשה: